

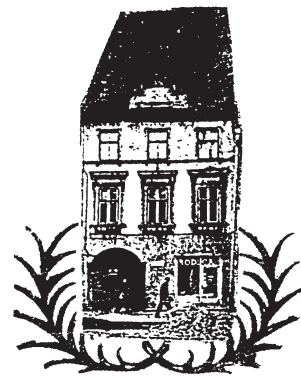

NAGYSZEBEN ÉS VIDÉKE

KÖZÉLETI KULTURÁLIS LAP

Megjelenését támogatja a COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY,
a NAGYSZEBENI POLGÁRI MAGYAR MŰVELŐDÉSI EGYESÜLET
és a CORVIN KIADÓ

Alapítva 1902-ben, Nagyszebenben

A nagyszebeni Magyar Ház
újra a miénk!

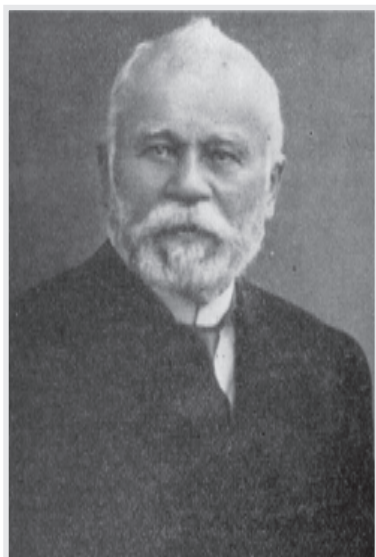
XXII. évfolyam 95. szám

ISSN 2734 – 8717

ISSN-L 2734-8717

2021/4

Affér Nagyszebenben

Nagyszebenből Írják a P. L.-nak: Czobor Hugó, az itt egy év óta megjelenő *Szeben és Fogarasmegye* című hetilap szerkesztője, volt munkatársához, Szöcs Géza állami gimnáziumi tanárhoz, aki most íómunkatársa a kétszer hetenkint megjelenő *Nagyszeben és Vidékének*, hírlapi polémia következtében elküldte a segédeit. Szöcs nem elégedett meg azzal, hogy kereken megtagadott minden elégtételt, hanem a *Nagyszeben és Vidékében* kiadta a királyi ügyészséghez szóló följelentését, amelyben kéri, hogy indítsa meg hivatalból Czobor ellen az eljárást párviadalra való kihívás vétsége miatt. Erre Czobor a maga lapjában azzal felelt, hogy ilyen körülmények között csakis kutyakorbáccsal szerezhet magának elégtételt. Az itteni magyar körökre kínosan hat ez az ügy.

Budapest, szerda -
BUDAPESTI NAPLÓ - 1903.
június 3; 150. Szám.
A nagyszebeni magyarság
nesztorának ünneplése.

E hó 25-én töltötte be életének kilencvenedik évét *Szalay Ferenc*, nagyszebeni építőmester, a nagyszebeni magyarság nesztorja. Ebből az alkalomból a *Sieben bürgisch Deutsches Tagblatt* vezető helyen méltatta az ünnepelt érdemeit. Születésének kilencvenéves évfordulóján a nagyszebeni Magyar Polgári Kör és a református egyház nevében Simó

Józsefhattagú küldöttsége kereste fel és üdvözölte meleg szavakban Szalay Ferencet. Szalay a nagyszebeni magyarságnak egyik legérdemesebb embere. A Magyar Polgári Körnek ő volt a megteremtője, a nagyszebeni református egyháznak ötven éven keresztül gondnoka, aki buzgó odaadással szolgálta és szolgálja egyházát. Minden magyar megmozdulásnak lelkes támogatója és munkása volt, úgy a múltban, mint a jelenben is. A Nagyszebenben levő monumentális épületek legtöbbje az ő kiváló szakértelmét dicséri így többek között a görögkeleti székesegyház is. A kilencvenéves születésnapja alkalmából a magyarság szeretetének es gazdaszkodásának fényes tanujelét adta.

ELLENZÉK Csütörtök, 1930
január 30.

Nyomatott a „Concordia”-nyomda körforgógépén Cluj Kolozsvár, Telefon: 109 és 204.

SZALAY FERENC.

1930. év július 2-án meghalt 91-ik életévében Nagyszebenben *Szalay Ferenc* műépítész, a református egyház fő-gondnoka. Antik erényekben, erős munkában eltöltött élete olyan páratlanul ritka jelenség mai, gyenge korunkban, amely mint példaadás is megérdemli, hogy följegyezzük. 1931. X. 21. A Magyar Mérnök-és Építész-Egylet Közlönye 247.0

Grafika, Orth István

Kincskeresők az Isten országában

2021. július 4-én konfirmációi ünnepség volt a Nagyszebeni Református Gyülekezetben. Istenbe vetett hitéről, bibliaismeretéről, a Heidelbergi Káté hitvallásának el-sajátításáról és egyháza iránti hűségéről két ifjú tett tanúvallomást: Szabó Albert és Varró Júlia Imola.

Minden konfirmáció lényegbe-vágóan fontos a közösség számára, hiszen itt nem egyszerűen statisztikáról van szó, hanem a jövő gyülekezetének építéséről. A fiatalok Istenközelségbe és egyház-közelségbe kell felnőjenek, ahhoz, hogy olyan lelki értékrendet vegyenek át, amely emberré, felebaráttá és keresztyénné formálja őket.

Miután az Egyházközség Vezető Testülete, Presbitériuma előtt július 3-án, szombaton megtörtént a kikérdezés, július 4-én, vasárnap, az ünnepi fogadalomtételre és életük első úrvacsoravételére került sor. Az ünnepségen a konfirmandusok nem voltak egyedül: elkísérték őket a családtagok, de azok a vallásórás társak, illetve első éves konfirmandusok, akikkel együtt éveken keresztül tanultak, imádkoztak, énekeltek vagy bethlehemes játékot mutattak be a gyülekezetnek. Olyan volt ez a közösség, mint egy nagy család, ahol a családtagok mellett ott voltak a lelki testvérek is. Az ünnepi szolgálatokat Szabó Andor mező-madarasi és Varró Sándor nagyszebeni lelkipásztorok végezték.

Szabó Andor lelkipásztor igehirdetésében abban erősítette a fiatalokat, hogy bármennyire is nyugtalansággal és szorongással néznek a jövőbe, annak kihívásai és viharjai elé, nem szabad elfeledjék, hogy Jézus ott van a viharban is. Amiképpen lecsendesítette a háborgó tengert és az aggodalmaskodó tanítványok halláfélelmét, akképpen ad nekünk is nyugalmat és lelki békességet az Ő közelléte. Ne szabad elfelejteni: Jézus sosincs távol tőlünk, hiszen az imádkozó szív közelségében találjuk.

Varró Sándor lelkipásztor, konfirmációi beszédében arra hívta fel a figyelmet, hogy, hogy a konfirmációval lezárul egy életszakasz, a fiatalok hitbeli fejlődésének egy fontos szakasza. Ez magába foglalt egy nyolc éves gyülekezeti és iskolai vallásórás szakaszt és egy két éves konfirmációi előké-

szítőt. Azonban Jézus nemcsak a vallásórák és a konfirmációi előkészítők alkalmával kívánt mellettünk lenni hanem ezután is, nap mint nap, életük része akar lenni. Ő nemcsak a vakációban és nemcsak egy vasárnapon Megváltó Urunk, hanem életünk minden egyes napján. Ezért az ünnepség után ne feledjük Jézust a templomban, vigyük magunkkal szívünkben.

A mai alkalommal kincseket adunk át: a hit, remény, szeretet kincseit. A lelki kincsek értékét nem pénzben mérik. Meg kell tanulnunk egy anyagias világban, hogy vannak örökké tartó kincsek, amelyek meggazdagítják életünket, lelki világunkat és igazi boldogságot nyújtanak. Ügyelnünk kell ezekre a kincsekre, amelyeket Isten ránk bízott. Nem szabad eltékozzoljuk őket sem kényelemből, sem nemtörődomségből, sem pénzsóvárságból. Úgy ahogy a gyülekezet, Presbitérium, lelkipásztor imádkozott azért, hogy ezeket a kincseket megkapják az ifjúkonfirmandusok, ők is mindent meg kell tegyenek, hogy ezeket a kincseket megőrizzék, éljenek vele és továbbadják.

Kincskeresőkként, kincstalálóként és kincsmegőrzőkként fejeztük be az ünnepséget. Mindannyian átérettük Jézus szavainak igazságát: Az Isten országa tibenetek van. Ettől lesz szép, reményes, áldásos és értékes az életünk.

Varró Sándor,
református lelkipásztor

*A Nagyszeben és vidéke szerkesztősége
minden tisztelt olvasójának
áldott karácsonyi ünnepeket kíván.*

Hol késel ó, Jézus?

Hol késel, ó, Jézus?
Nőnek már az Árnyak,
Mégfáradt a szívünk,
S üresek a jászlak.

Hol késel, ó Uram?
Siess hát be hozzánk,
Sírnak itt a szemek,
Zengnek a hozsannák.

Hol késel, ó Jézus?
Áldd meg ezt a házat,
Ragyogd be a szívünk,
S oszlasd el az árnyat.

Horváth Csaba, Kiskapus

Újratervezés Vízaknán és Nagyszebenben

Augusztus 30-a és szeptember 3-a között szerveződött meg a Vízaknai Gyülekezet Közösségi termében, templomában és templomkertjében az a Gyermekbibliahét, amelynek a jellegéje: *Újratervezés* volt. A nagyszebeni és vízaknai református gyülekezetek óvodás- és kisiskolás korú vallásórásai vettek részt az öt napra kiterjedő rendezvényen, melynek népszerűsége úgy az Erdélyi- mint a Királyhágómelléki Református Egyházkerületben rendkívül elterjedt. A rendezvény természetesen nem volt kizáró jellegű, így szép számban vettek részt református hívek más vallású gyerekei, unokái is: unitárius, római-katolikus, sőt ortodox felekezetű vallásórások. Krisztus közelségében, felekezetre való tekintet nélkül, Isten gyermekeinek és lelki testvéreknek éreztük magunkat.

Béres Levente és Varró Sándor lelkipásztorok és Varró Margit Mária tanítónő irányítása alatt, bibliai történetek üzenetén keresztül, a gyerekek megtanulták, hogy Isten mennyei útirányítókat helyez el az életünkben, modern szóval mennyei GPS-eket, amelyek mutatják számunkra a helyes irányt. Néha az események lendületében eltévesszük az irányt, rossz útra térünk, helytelen döntéseket hozunk. Ilyenkor Isten mindig figyelmeztet mennyei GPS-ein keresztül, hogy újratervezés szükséges. Ilyen mennyei helymeghatározók, GPS-ek a mindennapjainkban a keresztség (Jézus megkeresztelése történetén keresztül tanultuk), az úrvacsora (Az emmausi tanítványok és a kenyér megtörése), Isten Igéje és törvénye (A Tízparancsolat két táblája és az aranyborjú) illetve a napkeleti

bölcsek számára volt a Csillag, mely elvezette őket a bethlehemi jászolhoz.

A bibliai üzenet és aranymondások elsajátítása mellett lelkes örömet váltott ki a gyerekekből a naponkénti mozgásos-motogató énektanítás, kézműves foglalkozások és természetesen a szabadtéri tematikus játékok. Ezalkalommal kialakuló barátságok, szocializálás, testi mozgás

és lelki felfrissülés kiegészítették azt a közösségi élményt, mely felejtetlenné tette az idei Vízaknai megszervezett gyermekbibliahétet. Természetesen nem maradhatott el a Nagyszebeni Nap sem, amikor a gyerekek a Teremtés sokszínűségét csodálták meg a Nagyszebeni Állatkert ismert és egzotikus állatain keresztül.

A Gyermekbibliahét a Vízaknai Templomban megtartott záróünnepséggel végződött. Ez alkalommal Varró Sándor lelkipásztor tartott gyermekistentiszteletet, amelyre a gyerekeket elkísérték a szülők, nagyszülők, testvérek is. A bibliai üzenet kicsengése, hogy amiként a napkeleti bölcsek, az isteni gyermek megtalálása után, szívükben hordozták Jézus arcának ragyogását, fényét ugyanúgy mi is szívünkben vigyük magunkkal Isten ajándékát, a Megváltó Jézus Krisztust. Egyedül ő képes helyes irányba vezetni életünket és újra tervezni azt, amikor életünk válságba vagy rossz útra jut. Az igehirdetést követően Béres Levente lelkipásztor gitárkíséretével a héten megtanult énekeket énekelték el a gyerekek és ismételték el az aranymondásokat. Köszönetnyilvánítás hangzott el a vízaknai kiskonfirmandus és nagykonfirmandus lányok irányába, akik mindvégig segítettek a felügyeletben, a kézműves foglalkozásokban és a játékok megszerve-

zésében. A templomi ünnepséget az a szeretetvendégség követte, melyet a Vízaknai Nőszövetség tagjai szereztek a gyerekek és vendégeik számára. Az a reménység hangzott el mindkét lelkipásztor részéről, hogy ez az összedolgozás továbbra is folytatódni fog mindkét gyülekezet és gyermekeik épülésére, Isten dicsőségére.

Hazaindulva, már úgy éreztük, nemcsak a hazafelé vezető utat ismerjük, hanem az Isten felé vezető út is sokkal világosabbá vált előttünk. Ez annak a jele lehetett, hogy, mint egykor a napkeleti bölcsek, mi is bölcsebbekké váltunk az Úrban.

*Varró Margit, pedagógus,
O.Goga Főgimnázium,
Nagyszeben*

A nagyszebeni Művészeti Líceum hangszerparkja egy „Rösler” pianinóval gazdagodott

A 2021-es őszi tanévkezdés után, a budapesti Fejes Akadémia támogatásával, egy Rösler pianinót kapott a nagyszebeni Művészeti Líceum. E lehetőség az idei nyári Bólyai Akadémia kurzusán nyílt meg, ahol Fejes Krisztina budapesti zongoraművész és Kálmán Emese a nagyszebeni Művészeti Líceum zongoratanára előadótanárként találkoztak. A nyári székelyudvarhelyi képzés évente az erdélyi magyar hangszerpedagógusokhoz és ének-zene

Fejes Krisztina és Kálmán Emese Nagyszebenben

tanárokhöz szól. Az idényi hallgatóknak lehetőségük volt megismerni a Fejes Művészeti Akadémia tevékenységi körét is.

Az egyesület 2020 februárjában alakult Budapesten, azzal a céllal, hogy a határon túli fiatal tehetségeket támogassa, tehetséggondozó programokkal fejlessze iskolán kívül is, de a tanintézményekkel együttműködve segítse és mentorálja pályájukat. A művésznő 2020 nyarán romániai utazása keretében kapcsolatot létesített különböző oktatási intézményekkel, pedagógusokkal és tárgyalásai alapján felmérte a hangszerparkok minőségét, a tantervek és az itteni hangszeroktatás sajátosságait. Az egyesületének célja, hogy mesterkurzusokkal, koncertekkel támogassa a tanulók haladását. A kiemelkedő tehetségeknek lehetőségük lesz az egyesület által megrendezett nemzetközi fesztiválokon és koncerteken is fellépni, valamint személyre szabott továbbtanulási lehetőségeket kiaknázni. Hogy mindez létrejöhessen a Fejes Akadémia pályázattal elnyerte az Emberi Erőforrások Minisztériuma, illetve a Magyar Kormány támogatását.

Az udvarhelyi továbbképzőn az előadóművész és a pedagógus összetéve tudásukat, mindketten a zene szolgálatába állva, nyílt órákat tartottak, kerekasztalbeszéléseket szerveztek tanítási módszerekről, különböző gyakorlati technikákról és az erdélyi hangszerpedagógus mindennapi problémáiról. Ekkor került sor arra, hogy a nagyszebeni zeneiskolát is bevonják a partnerintézmények közé, s ezennel vállalt lehetségessé, hogy az itteni taninézeti is kottákat, könyveket és hangszeret kapjon.

A partner intézmények: Marosvásárhely Művészeti Szaklíceum, Dr. Palló Imre Művészeti Iskola Székelyudvarhely, Plugor Sándor Művészeti Líceum Sepsiszentgyörgy, Nagy István Középkiskola Csíkszereda, Művészeti Líceum Nagyszeben.

Dr. Avrigean Luminita Daniela a nagyszebeni Művészeti líceum igazgatóasszonya, a hangszer megérkezésekor örömet és köszönetét fejezte ki az iskola tanárai és diákjai nevében Fejes Krisztina zongoraművésznőnek. Reménnyel nézünk a jövőbe, ami a mesterkurzusokról, hangszergondozásról, a zene és a művészetről szól majd. Most sikerült az új pianinón kívül még két hangszerrel felhangolni, és a járványtól függően lesznek megszervezve a következő találkozások. Az eredeti terv szerint novemberben lettek volna a mesterkurzusok, de ez elhalasztódott a járvány miatt tavaszra. A nagyszebeni tanárok és diákok viszont meghallgathatták élőben és online a Fejes Krisztina szólóestjét 2021 november 14-én a nagyszebeni Német Fórum tükörtermében.

A nagyszebeni Híd egyesület elnöke, Serfőző Levente hívta meg Fejes Krisztinát az Ars Hungarica kulturális fesztiválra. A művésznő 2007-ben volt Nagyszebenben a **Carl Filtsch** nemzetközi zongoraelőadói versenyen ahol díjat nyert s azóta is nemzetközileg elismert művészi karriert futott be. A művésznő szenzációs előadásában a magyar, román és német zenekultúra sajátosságait mutatta be - Bartók, Liszt, Dohnányi művein keresztül. A közönségben zongora szakot hallgató tanulók is voltak s felcsillant érdeklődésük a tavaszi mesterkurzusokra. Addig is a nagyszebeni zongoraszakos tanulók szorgalmasan gyakorolnak, készülnek a következő találkozásra. A ragyogó előadóművészrel való közvetlen kapcsolat mindig lelkesítő és óriási élmény a tanulók és tanárok számára.

Ezért köszönjük és hálásak vagyunk, hogy Fejes Krisztina művésznő a szórvány vidékre is kiterjesztette figyelmét.

*Kálmán Emese,
tanár*

Magyar Népi Szövetség Nagyszebenben

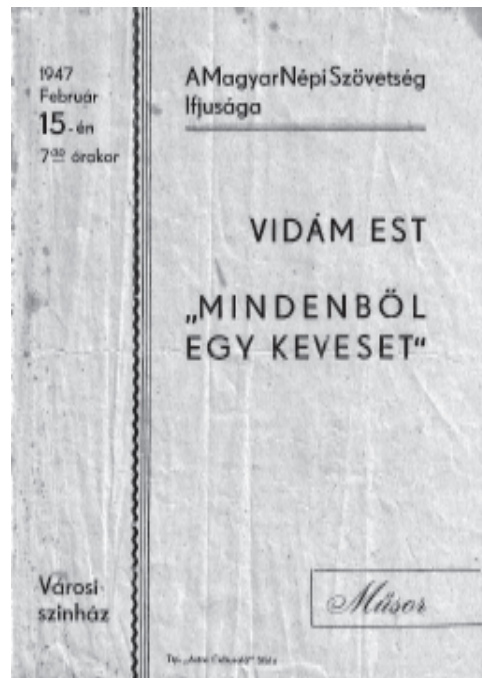
Magyar Dolgozók Országos Szövetsége (MADOSZ) – baloldali népfrontos politikai mozgalom a harmincas évek második felében a Román Királyságban. /wikipédia/

1934. augusztus 19-én Marosvásárhelyen alapították kommunista érzelmű diákok és az illegalitásban működő kommunista párt tagjai. A kezdetben nemzeti-forradalmi szervezetet Mayer László vezette, akit a népfrontos fordulatot végrehajtó Bányai (Baumgarten) László váltott. A csupán 1936. január 8-án hivatalosan elismert párt elnöke 1937-től Kurkó Gyárfás lett. A pártot II. Károly személyi diktatúrája bevezetésekor számolták fel a többi romániai párttal együtt. A negyvenes évek első felében a mozgalmat többször próbálták meg sikertelenül újjászervezni, egykori tagjai közül néhányan (Bányai László, Vincze János stb.) a földalatti kommunista mozgalomban tevékenykedtek. A második világháborús erdélyi frontátvonulást követően egykori tagjai Kurkó Gyárfás vezetésével újjaalakították a MADOSZ-t, amely később felvette a **Magyar Népi Szövetség** nevet. Létrejött a Magyar Dolgozók Szövetsége 1944. október 16-án Brassóban tartott országos értekezletének ama határozatához fűződik, amellyel az felvette a Magyar Népi Szövetség nevet (betűszóval MNSZ) a romániai magyarság demokratikus szervezete lett 1944-től 1953-ig. 1953-ban – a román belpolitikában bekövetkezett változások törvényszerű következményeként – miután tevékenységét lehetetlenné tették, a Magyar Népi Szövetség **feloszlatta önmagát**.

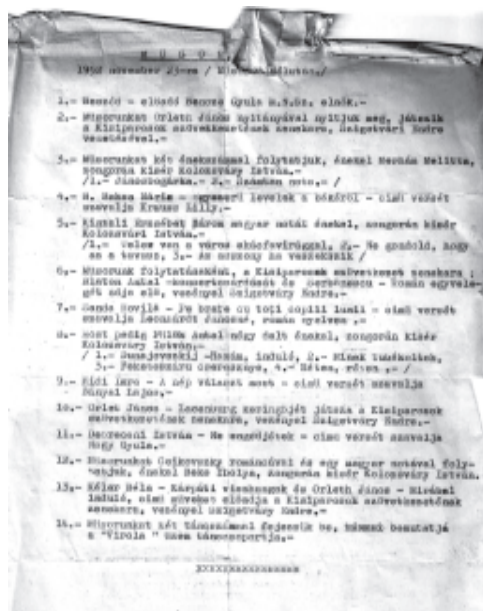
Nagyszebenben is megalakult a **Magyar Népi Szövetség /M.N.Sz./**, amely a politikai nevelés mellett /értsd alatta agymosás/ kulturális tevékenységgel is vonzotta illetve elvonta a magyarság figyelmét a pillanatnyi nehézségektől. Cikkünk két kordokumentumot értelmez az utókor számára. Először is a Magyar Népi Szövetség székháza a Nagy Piac Tér 11 szám alatt működött, amíg felszámolták és a székházba a városi bélyegyűjtők szövetsége költözött. Az épület az 1837-ben alakult Olvasóegylet, majd 1877-ben alakult Dal és Műkedvelő Egyesület székháza volt. Földszintes, kétemeletes épület, kapu alatti bejárattal, emeleti tornáccal és díszteremmel ellátva. Ebben az épületben működött a nagyszebeni magyarság érdekvédelmi szervezete szinte tíz évig. A nagyszebeni M. N. Sz. elnöke még Bencze Gyula volt 1952-ben. A szervezetnek volt ifjúsági részlege, zenekara, színjátszó csoportja, és mindezeket /Kalmár/ Krauss Lilly bábművész nő vezette/szervezte. Az általunk is jólismert Lilly néni 2019-ben, 92 éves korában adta át lelkét a Teremtőjének, férjét Zoli bácsit 2020-ban temette a nagyszebeni magyar közösség.

Így szórakoztak magyar nagyszüleink 1947-ben a **Magyar Népi Szövetség** szervezésében. A műsor a Városi Színházban lett előadva a csatolt program szerint. /Kalmár/ Krauss Lilly énekes, baletttáncos és rendezői minőségben is fellépett, őt

támogatta Krauss Frigyesné, az örökös szervező. Mellette énekesek és színészek Császár Hajni, Császár Mancsi, Arany Böske, Gellért Pál, Veres Irma, Barth Médi, színészek István Lajos, Szöllősy Aladár, Jeremiás Aranka, Vandra Géza, Gál István, Mátyás Árpád és sokan mások. Az egész műsor önerőből szerveződött, amatőr és lelkes színészekkel.

Nagyon sok szereplő a színpadon kapta meg párját, a szebeni fiatalok együtt szorakozott, színdarabot tanult, szorgalmasan eljárt a próbákra, emellett a szolgálatát is ellátta.

Így szórakoztak magyar nagyszüleink 1952-ben, Nagyszebenben a **M.N.Sz.** szervezésében. A díszbeszédet Bencze Gyula elnök tartotta. A műsort /Kalmár/ Krauss Lilly rendezte. Énekelnek Beke Ibolya, Pülök Antal, Kintzli Erzsébet, Merhám Melitta, Kolozsvári István mérnök zongorakísérete mellett. Szigetvári Endre karmester a Kisiparosok Szövetkezetének zenekarát vezényeli.

Történelmi áttekintés

„Bár a „magyar dolgozók” 1934-ben alapított országos szövetségének története nehezen illeszkedik a sztereotip Erdélyképbe, e MADOSZ-történet két szempontból is megismerésre érdemes. A folyamatok pártatlan és forrásközpontú feltárása, illetve utólagos torzításoktól való „megtisztítása” révén egyfelől a romániai magyar baloldali hagyomány és Erdély 20. századi törtérijának egyik egyedi színfoltja tárul elénk. A MADOSZ jelentőségét – másfelől – az erdélyi magyarság második világháború utáni történelme adja, hiszen a madoszosok közül sokakra a román népi demokrácia lelkes építőjeként emlékezünk. De fiatal értelmiségiekként hogyan jutottak el a kommunizmushoz? Hogyan egyeztették össze világlátásukat közösségük vélt vagy valós érdekeivel? Egyáltalán: lehet-e a jó kommunista egyszer mind jó erdélyi magyar?” E szavak, Föcze János, *A MADOSZ, Baloldali magyar történet a Román Királyságban (1934-1944)* című könyvének bevezetőjében olvashatók.

1947–48 folyamán – a történelmi pártoknak a hatalomból való kiszorításával, a király lemondásával – Romániában is megkezdődött a demokratikus intézmények felszámolása, illetve formálissá tétele. A támadások nem kerülték el az RKP szövetségének tartott, de 1945–47 között viszonylag önálló hatalmi tényezőként szereplő MNSZ-t sem.

Magyar Nemzetiségű Dolgozók Tanácsa – az RKP egy határozata értelmében 1968. november 15-én alakult testület, amely a kinyilatkoztatott szándék szerint „széles képviseleti jellegű szervezet” lett volna, azzal a céllal, hogy „támogassák a párt-, az állami és társadalmi szerveket az illető lakosság sajátos kérdéseinek megvizsgálásában, s így megtalálják a legjobb megoldásokat...” /wiki/. A Magyar Nemzetiségi Dolgozók Tanácsa ettől kezdve kizárólag a rendszer mind nyíltabb nemzetiségellenyomó manővereinek takargatására s magyarellenes kirohanások melletti lecsatlakozásra szolgált. Így az 1987. február 26-27-i plenárisan az Erdély története ürügyén, később a kolozsvári magyar főkonzulátus bezáratása kapcsán 1988 októberében. 1968 novemberében – párthatározattal – létrehozták a magyar és német nemzetiségű dolgozók tanácsait; e szervezeteket azonban kizárólag csak tanácskozási joggal ruházták fel. A Romániai Magyar Dolgozók Tanácsának alapszabályzatát sohasem dolgozták ki, vezetését a kormány nevezte ki. 1971 és 1974 között azonban a tanácsot

egyáltalán nem hívták össze, közben az irányító testület személyi összetételét is megváltoztatták; a magyar értelmiség prominens személyiségeinek egy részét kihagyták. 1974-től kezdve az ülések kizárólag román nyelven folytak, és a sajátos nemzetiségi problémák gyakorlatilag lekerültek a napirendről. Egyre inkább kidomborodott a taná-

Vizaknai fiatalok felvonulása Nagyszebenben. Balról: Bogáti Borbála, Bogáti Teréz, Toth Teréz. 1945. július 23.

csak „kirakatjellege”. A nyolcvanas évek romániai nemzetiségi politikájának új fejleményévé vált, hogy a kisebbségi kérdést a román kormány egyre inkább állambiztonsági-rendőri problémának tekintette, így kezelése az állambiztonsági szervek kompetenciájába tartozott.

Az 1952-es alkotmány új eleme volt viszont, hogy a döntően a magyarok lakta Székelyföldön – Marosvásárhely központtal – létrehozta a Maros–Magyar Autonóm Tartományt... végül az 1/1968. sz. törvény számolta felformailag is a Magyar Autonóm Tartományt, amelynek határain belül a romániai magyarság mintegy 35%-a élt.

Az 1988. június 27-i Országos Tanácsülést már új néven, Magyar Nemzetiségű Román Dolgozók Tanácsa néven tartották. **Romániai magyar irodalmi lexikon: Szépirodalom, közirás, tudományos irodalom, művelődés III. (Kh–M). Főszerk. Dávid Gyula. Bukarest: Kriterion. 1994.**

Az ellenzéket és a nemzetiségeket megfélemlítő választási hadjárat ellenére az 1990. május 20-i szavazáson a Romániai Magyar Demokrata Szövetség a Nemzeti Megmentési Front mögött a második helyet szerezte meg. http://adatbanktransindex.ro/html/alcim_pdf3178.pdf. Jelenleg az RMDSZ a Szenátusban és Képviselőházban is rendelkezik képvisellettal.

A Szeben megyei RMDSZ elnöki tisztségét 1990 után kronológiai sorrendben Szabó Zoltán tanár, Nagy Ferenc mérnök-tanár, Jakab Elek mérnök, dr. Balázs Béla mérnök és jelenleg Orosz Csaba látta el. Az utóbbi évek parlamenti képviselője a nagyszebeni származású Benedek Zakariás építész mérnök lett.

Petőfi Sándor szobormakettje ismét a Nagyszeben-I Polgári kör olvasótermét díszíti. Ötven év után, 1995-ben a Nagy Piac téri székház padlásteréből került elő Dániel Gábor és Küsmödi Veronika kitartó kutatása nyomán. Szerzője ismeretlen.

Bogáti János, Keresztes Kálmán

Mindaz, ami ezer éven át történt velünk, s amit szeretnénk a sorsharag számlájára írni, a mi tökéletlenségünk büne.

(Ady Endre)

Számok

Őszi, piros betűs ünnepeinket számlálgatva a mindennapos rohanásban, nem feledhetjük a forradalmainkat, vértanúinkat. Október hónapja a nagy nemzeti tanúságtételek ideje a magyar történelemben. Először október 6-án emlékezünk a magyar szabadságharc Aradon kivégzett 13 vértanújára (12 tábornok és egy ezredes), majd október 23-án az 56-os forradalomra. A magyar szabadságharc legszébb megnyilvánulásainak értelmezése mint az elmúlt 172 év alatt oly sokszor most is időszerű. Voltak, vannak, akik akkor is észszerűtlennek tartották az európai birodalmakkal szembeni ellenállást, az érte elszennvedett büntetésünket pedig érthetőnek. Valahogy mintha most is ismételné magát a történelem, és a nemzetiségi azonosságtudat szimbólumait Brüsszel néha lilára, néha szivárványszínűre próbálja átfesteni.

Hiszem, hogy Petőfi „felébredt nemzete” most is él. És ha büntetni akarnak minket, akkor mi emlékezzünk. A hatáskörét többszörösen átlépő Haynaut, Alexander Bach osztrák belügyminiszter javasla-

tára, az uralkodó 1850-ben nyugdíjaztatta, róla nem kell megemlékezni, feledni viszont nem szabad. Az Aradon kivégzett vértanúink mellett nem feledkezhetünk meg a nagyhatalmi megtorlások többi áldozatairól sem: a több mint 500 halálos ítélet mellett mintegy 1200-an kerültek börtönbe, az elfogott honvédek közül több mint 50 000 főt besoroztak a császári hadseregbe... A nagyhatalmak most is szívesen hetvenkednek döntéseik hatékonyságával, és persze a pragmatizmusukkal. Afganisztánban a két évtizedes erőlködés, a 2400 elesett és 20 600 sebesült amerikai sorkatona, a legalább 3800 likvidált amerikai zsoldos, 1144 elesett NATO-katona és a majd 2000 milliárd dolláros hadi kiadás szintén ezt bizonyítja. Nem élünk könnyű időköt most sem...

Pár évtizeddel ezelőtt a néhai Kovách

Géza történészsel a marospetresi erdőben gyalogolva a történelem átírhatóságáról és kiforgathatóságáról beszélgettünk, a szabadságharc egyik nagy alakjának, Görgey Artúrnak a szerepéről a fegyverletételkor... Az akkori korszellem sugallhatta, hogy sokáig árulónak tartották a tábornokot a tisztázásra váró kérdések közül engem mégis leginkább az érdekelt, hogy milyen stratégia volt, és milyennek látta ő a honvédeket. Beszélgetőtársam talán Görgey emlékirataiból idézhetett, több évtized után most megtaláltam én is ezeket a sorokat:

„Nem volt énbenem semmi katonai zseni. Az csak mese, magyar legenda, mint annyi más. Rendet tartottam a katonáim között, ez az egész, és a fickók derekasan viselték magukat néhány-szor. A többi lárifári.”

Nagyon megmaradt ez bennem. Talán azért, mert augusztus 13-án kezdtem el írni ezt a visszaemlékezést. Ezen a napon, 172 évvel ezelőtt a szőlősi mezőn a 29 889 fős magyar sereg feltétel nélkül letette a fegyvert.

A múlttal való szembenézés a mi kötelességünk, az emlékezés felelőssége majd az utókort terheli. Jelen helyzetben, amikor a pandémia kettéosztotta életünket *azelőttre* és *mostra*, talán erőt meríthetünk forra-

dalmaink októberi hőseiből, megbomlott, káosszal teli világunkban visszaszerezve a kibillent egyensúlyt. Kicsit úgy érzem magam, mint Winston Smith az 1984-ben, amikor a Szeretet-minisztériumban a Gondolatrendőrség pribékjei kínozták. Nem a kínzókamra borzalmi, hanem sokkal inkább a bizonytalanság, az állandó félelem a holnaptól, a tehetetlenség érzése nyomaszt. Indulnom kéne, világgá menni, egy másik, a jelenlegitől különböző világba. Semmit nem érthetünk meg a helyzetből, ha nem fogjuk fel, hogy *idegen megszállás* alatt élünk, a megszállók szabályainak alávetve mint 1849 októberében... Nemcsak kívül kevés a fény, hanem belül is, és minden erőnkre szükségünk van, hogy megtaláljuk a világgósságot.

Mindig van valami, ami ideköt, ami nem hagyja, hogy csorbuljon nemzeti büszkeségünk, mindig jön majd valaki, aki újraépíti a romokat, aki újraállítja a ledöntött szobrainkat és továbbviszi azt a szellemi örökséget, amelyet forradalmáraink hagytak hátra utódaiknak. Maradok. Erre tanított a Könyv is, a 4,5 millió betűjével, 2412 oldalon, a maga 6 kilogrammjával, amely fordított 1590 júliusában, Vízolyban.

Horváth Levente,
2021 augusztusoktóber

Legyünk ma is a karácsonyi történet szereplői

Egy énekkel kezdem írásom, amelyet legszívesebben énekelnék, hiszen nemcsak a szövege szép és tartalmas, hanem a dallama is megkapó és fülbemászó, de ez az éneklés írásban lehetetlen.

„Ha pásztor lennél vagy bölcs,
kétezer évvel ezelőtt élnél,
Vajon mit tennél? Mond csak, mit tennél?
A jászolhoz ugye eljőnnél?”
„Ha pásztor lennél vagy bölcs,
Követnéd-e azt a csillagot?
Vagy mondjuk hinnél-e annak az angyalnak,
Aki meglátogatott?”

Mi lenne, ha Jézus születésének idejében élnénk? Elmennék-e a jászolhoz? Követnénk-e a csillagot? Hódolnánk-e Jézus előtt? Elhinnénk-e, hogy ő a világ Megváltója? Meglátnánk-e a kisdobben az Üdvözítőt? De a kérdés nemcsak az, hogy mi lenne, ha akkor élnénk, hanem az is, hogy én, aki egy modern világban élek, hogyan tudom azokat a jellemvonásokat, tulajdonságokat felmutatni, amelyeket a karácsonyi történet egykori szereplői, a bölcs, a pásztorok, magukban hordoztak. Nekünk ma kell egy kicsit pásztor, bölcs, Mária és József vagy éppen angyal módjára viselkednünk. A jól ismert karácsonyi történetek szereplőinek egy-egy *jellemvonását* villantom fel, és azt szeretném, ha arra döbbenne rá

az olvasó, hogy ezek a tulajdonságok, a *mi hitünk jellemvonásai is kell, hogy legyenek.*

A keleti bölcs, a mágusok, nem voltak zsidók, nem voltak választottak, mégis *követték* a csillagot, amíg az elvezette őket Betlehembe. Amikor megérkeztek a megszületett Megváltóhoz, *leborultak* előtte, megértették, hogy Isten Fia jött közéjük, és bár bölcs és gazdagok voltak *megalázták magukat.* *Legyünk ma bölcs, kövessük az igehirdetés útmutatását, amíg megérkezünk Krisztushoz és „találkozunk” az Üdvözítővel.* Mi, ha megérkezünk hozzá, a mai bölcs, felvilágosult, korlátait és határait elismerni nem akókaró emberek, egész modern tudományunkkal, *boruljunk le előtte* és ismerjük el, hogy ő a kisdob, a Mindenható, mi pedig minden tudományunkkal is törekeny, porszemnyi emberek vagyunk.

A pásztoroknak **angyalok** sokasága *hirdeti* a Megtartó születését. Az angyalok kara, az Úr dicsőségét jelentik, amely fényesség formájában jelentkezik. A karácsonyi történetben az angyalok jelenése, Isten függőleges beavatkozására utal, a pásztorok és a mi, sokszor csak vízszintes, egysíkú emberi világunkba. Az angyal görög nyelvből származó szavunk, azt jelenti, „követ”, „küldött”, Isten küldöttei a világban. Bár mi csak emberek vagyunk, mégis ezen a karácsonyon *legyünk valamilyen értelemben angyalok*, legyünk ma Isten követői, Isten küldöttei, akik örömhírt, „nagy örömet” (Lukács evangéliuma 2,10) tudunk hirdetni a mai örömtelen, rettegő és megfélemlített embereknek.

Nem Heródesnek, a királynak, nem Izrael papjainak, nem az írástudóknak, hanem az egyszerű **pásztor** embereknek, akiknek élete mindennapi vigyázásban, örökösben telt el, jelentek meg az angyalok. A pásztorok *hallották az örömhírt*, és ezért mind *látni* szerették volna a megszületett Krisztust, s így szóltak, menjünk el *mind* Betlehembe, s nagy *sietséggel* el is indultak. Mi, mai hétköznapi emberek, *legyünk ebben az értelemben pásztorok*, akik halljuk az örömhírt és hiszünk annak, és akiket nagy sietséggel indít Isten a felebarát felé, hogy elmondjuk az örömhírt.

A pásztorok elhíresztelték az örömhírt, dicsérték és dicsőítették Istent, „Mária pedig mind ez Igét *megtartja*, és szívében *forogtatja.*” (Lukács evangéliuma 2,19).

A szentágotai református templom karácsonyi ünnepén

Máriát mélyen érinti az örömezt, azt mondanánk ma, hogy *elmélyül az Igében.* Ma sokszor meghallgatjuk az Ige üzenetét, a karácsonyi örömhírt, egy kicsit felmelegszik a szívünk, de elmúlik az ünnep és az Igének feledékeny hallgatóivá válunk. Az ünnep elmúlásával, életünk hétköznapijában tovaszáll lelkükből az örök örömezt. Ma *ebben az értelemben legyünk Mária* Isten Igéjének ne csak továbbadói, hanem *hordozói*, akik mindegy magunkban forogtatjuk az örömhírt, és arról elmélkedünk, „gondolkodunk éjjel és nappal” (Zsolt 1,2)

Legyünk ma, a XXI. században *olyan tulajdonságokkal felruházottak*, mint a karácsonyi történet szereplői, akkor mi is megérkezünk a „jászolbölcsőhöz”, mindig oda, ahol rátalálhatunk Istenre, és akkor a mi lelkünk is áldott „jászolbölcsővé” válik az Ige számára. Akkor mi is, ha nem is szó szerint, de átvitt értelemben bizonyosan, karjainkba vehetjük a Megváltót. Őt, akit a karácsonyi történet egy másik szereplője, **Simeon** valóságosan is karjaiban tartott, és akiről elmondta „...látták az én szemem a te üdvösségedet, amelyet készítetted minden népnek szeme láttára.” (Lukács evangéliuma 2,30-31). Akkor mi is, egyenként vallhatjuk, amit Simeon: Ő az én Megváltóm, de nemcsak kizárólag az enyém, hanem egyetemesen mindenkié, minden népek Üdvözítője, aki az egész világért jött és minden embernek adatott.

Szentágota, 2021 október.

Kozma Endre
szentágotai református lelkipásztor

Szentágotán, karácsony szentestéjén, a magyar nyelvű református istentiszteleten, református és ortodox gyermekek, többnyire románul mondanak verseket, és magyar karácsonyi énekeket énekelnek

Ünnepek és hétköznapiak Reformáció a hétköznapiakban

A reformációt megünnepeljük. Valamilyen formában. Úrvacsorás istentisztelettel és kiváló szónoklatokkal, aztán becsukódik a templom kapuja. Mi lesz tovább? Letudtuk, kipipáltuk, ez is megvolt, vagy elképzelhető-e valamiféle folytatás? A hétköznapiakban? A mai digitális világban? Őszinte leszek. Nem tudom. De nem volt mindig így. Tapasztalatból tudom. Gyermeki tapasztalatból, ami valamiféle éleslátást adott akkor.

Az iskolából hazajövet ebédeltem, majd aludnom kellett pár órát. Ez nem mindig sikerült. Viszont a szobában volt egy kép. Luther-képnek neveztük. A reformátort

ábrázolta, Melancton Fülöppel, Gustav Adolffal, és Hesseni Fülöp tartományi gróffal. A háttérben egy igen meredek hegy rajta egy vár. Luther felemelte bal kezét mintha megáldana, vagy figyelmeztetne, a másik kezében nyitott Biblia amin ez a szöveg volt olvasható: **Erős vár a mi Istenünk!** Az úrvacsora szent jegyei is ott voltak az oltáron és egy feszület. Az erős vár a háttérben a keresztközponitú lutheri teológia a két szín alatti úrvacsora a reformáció evangélikus nagy alakjai. Ma így határozom meg. A kép egy kartonpapírra nyomtatott olcsó reprodukció, egy úgyszintén olcsó, ám díszes kerettel ellátva, amiről lekopott az aranyozás. A titka az volt, hogy zenélt. A zenélő kép. Úgy is neveztük. Kulccsal fel lehet húzni a szerkezetet és akkor elpengeti a zenélő doboz az **Erős vár a mi Istenünk** dallamát. Csakhogy a gép meghibásodott már és helyette más dallamot vásároltunk bele. Hogy azért zenéljen. Azt hittem értékes ritkaságnak vagyok a birtokában, aztán Mokrán még láttam egy házban egy a mienknél jobb állapotban levő képet. Abból hiányzott a zenegép. Fazekasvarsádon régen több ilyen kép is volt. Sokan vásárolták. Vándorárúsok kínálták. A tiszta szobában a kaszni, vagy komód fölé akasztották, így kicsit olyan oltár jellege is

volt a szoba azon részének. De a reformáció ott volt a hétköznapiakban. Rá-rápillantott az ember, és tudta, és belül büszke is voltrá: én evangélikus vagyok. A kép, ha zenélt ezt a kedves, fülbemászó dallamot pengetve kiragadta az embert a hétköznapiakból és az erős vár képe nem egy elérhetetlen csúcs tetején volt, hanem már a valóságban. Amikor ezek a képek még ott voltak a tiszta szobában, a Bibliák is rongyosra voltak olvasva. Hiszen a kalendáriumon kívül és a Szentíráson kívül más könyv nemigen volt, esetleg egy Petőfi összes költeményei.

Idén elvittem Szebenbe a képet. A Brukenthal múzeum restaurátora üveglapot tett a kartonra, ne köpjék a legyek, a keretet bearanyozta, patinával látta el és egy fémrestaurátor küszködött, hogy a régi zenedobozt ismét működésbe hozza, de sikertelenül. Az interneten próbáltam rákeresni. Egy aukciós háznál találtam is egy jobbaeska példányt így meghirdetve: Luther Márton és az evangélisták. Ezek sem jártak konfirmációra gondoltam. Aztán találtam egy videofelvételt egy tájházról, ahol a Luther kép muzsikál, de nem az Erős vár a mi Istenünket. Milyen szomorú. Amikor már nem azt a dallamot játsza, amit kellene. Milyen szomorú, amikor az ember szíve már nem azt a dallamot dobogja, amit

a Teremtő szeretne. Gondoltam tovább ennek a kép - históriának a mai hétköznapiakra lebontott tanulságát. Van egy szép restaurált képem, de még mindig nem az igazi. És van egy Luther plakettem is. Az ötvenes években ezt kapták a konfirmándusok emléke. Kirakták a falra és büszkék voltak, hogy ők már megkonfirmáltak. Megerősítették a fogadalmat, amit anno keresztszüleik tettek. Büszkén énekelték... szent hitemben megmaradok. És volt eredménye, volt foganatja? Igen. Még itt vagyunk!

Horváth Csaba
(Kiskapus)

2004 December 5

Dobog, dobog, dobog,
Hallgatom, vajon mi dobog?
A szív dobog, miért dobog?
Nem tudom, de dobog.

Ma már mindnen magyar szív dobog,
Dobogását hallják a Kárpátok.
Visszhangzanak a hargitai hegyek,
Hallják dobogni a magyar szíveket.

Dobogtak még hajdan a szívek
Ropogtak a kardok s fegyverek
Vérét ontotta e szív a földre,
Egy legyen egész nemzete.

Mára nem kell már
Sem kard sem fegyver
Csak szív, hit és szeretet,
Újra eggyé lehet egész nemzeted.

Hadd karolja anya gyermekét,
Ölelje testvér testvérét
Csillogjanak szemünkben az örömkönnyekek
Dobogjanak együtt a magyar szívek.

Mikor feljöttek a csillagok az égre
S a Holdnak csillogó fénye
Megáll dobogni a magyarnak szíve.

Mohácsot, Trianont elvesztetted
Tavacsokák lettek a tengerek,
Nem csillognak szemünkben örömkönnyekek
Keserű cseppekkel áztatjuk az örökölt földet.

Feljönnek még egyszer a csillagok az égre
A Holdnak is csillogó fénye...
Újra dobogni fog a magyarnak szíve.

**Szentmátéi
Református templom**

Hier ruhen (Itt nyugszik)

Kövek. Kövek, amelyeket évszázadok során szorgos kezek gyűjtöttek, faragtak, és amelyekből templomokat, várakat, házakat építettek. És sírköveket a végső nyugalomhoz.

Mindazok, akik e csodálatos alkotásokat létrehozták, megvédték töröktől, tatártól, a természet minden csapásától, eltávoztak az örök hazába, hogy egy szebb és jobb világot keressenek álmaiknak. Félek, itt már nem fognak fellebbanni a karácsonyi fények, a feltámadást hirdelve itt már nem fog felzúgni a Hallelújah, itt már nem kell új életre kelni. A templomok körüli cintermekben még olvasható a sírköveken a felirat: „Hier ruhen...” De holnap a demagógok, hordószónokok, felhasználva az alkotmányos demokrácia engedélyezte eszközöket, majd levakarják az írást, s az ott nyugvók porát szétszórják a szélrózsa minden irányába. Nekik és hasonmásaiknak kell a hely még itt is. Olyan (h)ősöknek, akik „egyidősek” a kövekkel, akiknek örökölt, „ösi” joguk van hozzá az ükapáik után, akik a római capitoliumban lefelé fordított hüvelykujjal honorálták a

kereszténységet, s már Krisztus előtt is keresztények voltak. Ha kell, „lesznek monumentumok”... Hagymakupolásak.

Fennen hirdetik, hogy évszázadokon át galád bitorlók az ősi földjükön rabszolgasorban tartották őket, ám most önként adják magukat rabszolgamunkára ott, ahol aranyborjú az euró, s a halottak napja gyertyái helyett halloween cukros kiáltásaitól hangosak a tökéletesre kikövezett utcák.

Botlatókövek kellenének Stolpersteine. Hogy dicsőséges érdemeiért soha ne feledjük Carolus Magnus kitüntetettjeit, akiknek Egyiptom kövei előtt úgy választották szét a tömegeket, mint egykoron a Vörös-tengert. Ti magatok is mint élő kövek, épüljete fel lelki házzá (1 Péter 2,5a), s ha nem megy, akkor legalább empátiával viseltessetek akkor, mikor nagyszülők generációi esnek a járvány és a közömbösség áldozatául. Pedig ők még kimentek volna a temetőbe, emlékezni szeretteikre. Süllyesszük hát képzeletbeli járdánk macskaköveire az emlékeztető réztáblákat... Itt lakott... Hier wohnte... s örizzük meg annak a több mint 44 000

honfitársunknak az emlékét, akiket a pandémia elvett családjaitól, közösségeiktől. És persze azokat se feledjük, akik a piramisok tövében ilyenkor még együtt tudtak fotózkodni.

Kiknek fognak majd felzúgni az ünnepi harangok, s az „Eine feste Burg ist unser Gott...” Innen már mindenki elvándorolt, és nem maradt utánuk egyéb, csak csend és emlékezés. Emlékezés, mely ott van minden köben, kavicsban, mert nincs másik idő, nincs másik ország, mely befogadna, mely nevet adna, s a végső türelem is véges lesz egyszer.

Valahol harangoznak...

Horváth Levente (Arad)

*Kocsis Ödön,
Szentmáté,
Beszterce-Naszód megye*

Könnyek és hópelyhek

Odakint havazott. Elviselhetetlen fájdalom hasított belém. Először a testembe. Aztán a lelkem is sajogni kezdett. Nem tudtam volna megmondani, melyik fájdalom a rosszabb. De nem is kérdezte senki. A plafont bámultam. Már majdnem minden repedést ismertem és az összes részletére tisztán emlékszem. A kórteremben most egyedül voltam. Aki tehetné elintézte magának, hogy ünnepre otthon legyen a családja körében. Én is elintéztem volna. Vagyis így akartam. Néhány nappal ezelőtt az orvosomhoz jöttem, hogy megbeszéljük a hátgerincserv mûtétemet. Azt mondta elmegy színi, és csak 23-án tud megmûteni. Nem! Az nem jó. A karácsonyt a családommal akarom tölteni! Mondtam határozottan, mint egy parancsolatot. Hát jó. Felelte a professzor és kikísért a kórház elé, ott elszívtunk egy cigarettát és áldott ünnepeket kívánva egymásnak elindultam hazafelé. De nem értem haza. Írtózatossá lettem menet közben. Régi dolog ez. Nem is tudom, miért halogattam, miért is gondoltam úgy, hogy még ezt az ünnepet, még ezt a karácsonyt letudom vele? Gyermekkorom óta mozgási idegnyeheségem van, a járásom is emiatt kicsit nehezkesebb, a szaladástól nem is beszélve. Nem hitték sokan, hogy megtanulok szaladni, biciklizni, vagy sízni. De nem adtam fel. Hihetetlen akarat-erőm volt. Vagyis pontosabban fogalmazva hihetetlen akarat-erőt kaptam. Akkor, gyermekkoromban nem volt kérdés kitől és hogyan. Volt és használtam. Kaptam és elfogadtam. Mennyit csúfoltak, hogy nem tudok bicajozni... Aztán, amikor csak úgy megjelentem a bandában kétkeréken, csak ámulnak és azt mondták: Ilyen nem létezik. Csoda történt! Lehet. Én minden esetre nem éreztem csodának. Ha megy a szaladás és a biciklizés, akkor a sízés is fog. Egy darabig elhülyéskedtünk azon, hogy sízés vagy síelés, de megtanultam.

Hosszú idő volt. De időt is kaptam és az idő is elszaladt. Mintha csak pár hét, vagy inkább nap lett volna a két év, amíg megtanultm lesiklani a fekete lejtőn is, amin azért nem mer akárki. De bátorságot is kaptam. Vagy lehet jobb lenne úgy fogalmaznom, a félelmemet vették el. Ezek most ezen az **adventi** estén mind eszembe jutottak a kórterem plafonját bámulva. Nemsokára meg fognak mûteni. Sikerülnie kell. A fájdalmak elmúlnak és minden rendben lesz. Mert rendben kell lennie mindennek. A szirénák folyamatosan vijjogtak. Egy ideig számoltam őket, de aztán beleuntam. A mentőautók szirénáját megkülönböztettem a rendőrségétől és a tűzoltóságtól. Micsoda hely ez a világ! Folyton veszélyben élünk. Mindig mennie kell egy szirénázó járműnek, vagy mert valaki megsérült, vagy megtámadtak, vagy mert meggyulladt valami. Amikor viszont kialszik egy ember élete nincs szirénázás. Csak a csend. Amikor valaki szívéből kihuny a hit lángja nem hívnak tűzoltókat, tűzbombázókat, tűzgyújtókat. Csak a csend telepszik az életekre. **Advent** van. Még egy kicsit. Aztán karácsony. A szívem tele keserűséggel. Úgy érzem elrontottam a családom karácsonyát. Aggódnak miattam. Ezért valami beárnyékolja majd az ünnepi fényeket. Eddig még sohasem hiányoztam egyetlen ünnepről sem. De ez most már így marad. Egy könnyesepp gördült ki a szemem sarkán. Nem lát senki. Nem töröltem le. Azt mondják, hogy ha a könnyet lefagyasztanák, mint egy hópelyhet, akkor a rajzolata egy kereszt volna. Isten belerejtette a keresztet a könnybe. Mert a könnyeink egyformák, ha a vallási rendszereink nem is. Még nem próbáltam ki. Ha túl leszek a mûtéten, akkor ki fogom próbálni. Néztam a havazást. Azt mondják nincs két egyforma hópelyhegy. Szerintem nem igaz. De, ha mégis, min változtat ez? A hópelyhek végtelen variációt alkotnak, a könnyek pedig egyformák. Hogyan lehetséges ez? Tizenhárom éve nem kötöttem lécet a lábomra. Amikor megszületett a lurkó, azóta nem síeltem. Nemrég tanult meg síelni ő is. Bátor fiú. Büszke vagyok rá. Sokkal bátrabb és rátermettebb nálamnál. Szeretnék egyszer együtt lecsúszni vele. Mint apa és fia. De vajon a mûtét után megengedik-e? Ki tudja? Annyira szeretném. Együtt leereszkedni... milyen boldogság volna! Az ember milyen kevéssel beéri. Milyen kevés és egyszerű dolgok jelentik a valódi boldogságot! Mi közben tárgyakat halmozunk fel, vagyont, pénzt, ingatlanokat, barátokat, kapcsolatokat.

Azt hiszem az igazi boldogság akkor volt az életemben, amikor a természetfölötti megérintett. Igen. Most már csak érint. Gyermekkoromban nem érintésre emlékszem, hanem együtt járásra. Az erőt folyamatosan kaptam, a bátorságot úgyszintén. Most meg Isten karácsonyra befektetett a kórházba. Nemsokára mûtőasztalon leszek. Isten mûtőasztalán. Mosolyogtam el magam a furcsa szótársításon. Helyre akarja hozni az életemet. Nem a gerincemet. De, ha otthon maradok a családdal, karácsonyfát díszítek és ünnepi vacsorán vagyok, erre sohasem jövök rá. Mindig is szárnyakat kaptam tőle. Egyszer sem köszöntem meg. Nost van időm. Lenne időm. Lehet, hogy nem sikerül a mûtét. Akkor elfogy az idő. Köszönöm Istenem a szárnyakat. Az oroszországi és a sámsoni erőt. A kősziklából vizet fakasztó hitet. De most, csak a kőszikla van. Kemény, hideg. Mi történhet? Hol romlott el minden? Mi miatt? Ki miatt? Azért, mert hideg és kemény a szívem, még nincs veszve minden. Barlangistálló. Valahol olvastam erről egy cikket karácsony táján. Ha üres is a szívem most, helyet készítek benne a Megváltónak. Megkérem segítsen. Legyen velem a mûtét alatt. Aztán pedig gyógyuljak meg annyira, hogy ismét síelhessek. Nem a magam tetszésére. Nem akarok többé magamnak és magamért élni. Őérette akarok élni. Amikor majd ismét leereszkedem a lejtőn, azt akarom érezni, hogy nincs az a lejtő, amin Isten meg ne tartana. Igen. Most már tudom miért engedte, hogy megtanuljak sízni. Ő tanított meg. Mert azt akarta, hogy megtapasztaljam, milyen az, hogy megta rt és megőriz. A lejtőn. Ugyanezért tanított meg biciklizni is. Hagy megtanuljam az egyensúlyt. Mindent egyensúlyban tartani. És szaladni, futni is az ő felügyelete alatt tanultam, hogy ne késlekedjek elérni a célt, hogy igyekezzem az ő országa felé. Ha megengedné, hogy most a mûtét után leereszkedjek a lurkóval, az olyan volna, mint egy istentisztelet. Elmondanám a kisfiúmnak, hogy kitől tanultam meg síelni. Azt is, mi a síelés lényege. Feladata. Üzenete. Miért érzünk örömet amikor siklunk egy lejtőn. De vajon megengedi-e? Várom kell rá. Az ápolók megérkeztek. Minden nagyon gyorsan történt. Annyira elmélyültem a gondolataimban, hogy az altatás könnyű és szép átmenet volt. Amikor felébredtem, minden a helyére került. Kell egy cigi! A doki nevetett. A mûtét sikerült. Odakint havazott. Egy ápoló kitolt az ajtó elé és nevetve cigiztünk. Én a páciens, s a doki. Boldog voltam. Fáj még a hátad? Kérdezte a doki? Csak a szárnyaim nyomnak egy kicsit. Mondtam két sluk között, aztán kirobbant mindkettőnkből a felszabadult nevetés. **Boldog karácsonyt!**

Már tizennégy éve nem síztem. A mûtét során az 5. csigolyámból le kellett faragni, hogy ne nyomja az ideget. Kockázatos a sízés ennyi kihagyás után. Összegugliztam egy csomó mindent. Talán azért, hogy felkészüljek az elutasításra. A nagy NEM-re. Nem mertem magam

rászánni, hogy felhívjam a dokit és megkérdezzem. Egy hétig csak bolyongtam és kerülgettem a témát. Aztán elmentem. Gyalog mentem, nem autóval. Útközben imádkozni akartam. Egyébként sohasem indulok el imádság nélkül sehova. De kicsit hosszabb út volt, hosszabb imádság. Az imádságban elmagyaráztam Istennek, mit kell csinálnom. Mit kérek. Mi emberek így imádkozunk többnyire. Amikor a doki szobájába értem akkorra fejeztem be az imádkozást. Már nem voltak szavaim.

Mindent aprólékosan elmagyaráztam Istennek, hogy hogyan csinálja. Amikor leültem a székre rájöttem semmi sincs. Koldus vagyok. Egyetlen dolog kell csak. A kegyelem. Csak egy morzsa. Semmi több. Miben segíthetek? Kérdezte a doki. Szeretnék síelni. Nem szólt semmit. Belenézett az aktáimba, a mûtét eredményeibe. Nem tudtam a szeméből semmit kiolvasni. Iszonyú volt a várakozás. Akkor vettem észre, hogy az ablak, ami mögöttem van négy szemes. Ahogy tagolódik az ablaküveg pont keresztet formál. Akkor készült lemenni a nap és a falra egy kereszt árnyéka vetült a narancsínú fényzőnben. Melyik pályán? Kérdezte a doki. A Szulináron. Válaszoltam. A szívem a torkomban dobogott. Azért majd küldj egy képeslapot. Jó? Persze! Szíjogtam. Örömem határtalan volt. Szikrázó napsütésben kötöttük fel a léceket a lurkóval. Nem csak felhőtlen egünk volt, hanem nyitott is. Közel volt az ég a földhöz. Aztán elindultunk lefelé. A szárnyaim stabilan tartottak, a szívem újra egy oroszláné volt és az izmaimba sámsoni erő költözött. Így telt a délután. Este a vacsoránál elmeséltem a kisfiúmnak ezt az **adventi** éjszakát. A szárnyaktól kezdve, a biciklizésen és futáson keresztül a könnyeseppig. Tudjátok mit mondott? Jó fej vagy apa!

Horváth Csaba (Kiskapus)

Istentiszteletek és szentmisék rendje magyar nyelven Nagyszebenben és vidékén

Nagyszeben – református templom
minden vasárnap, 10 óra

Nagyszeben – római katolikus templomok
Szentháromság-templom minden vasárnap,
11,15 óra, Nagypiac tér Szent Ferenc-templom
(ferences rendi templom): minden vasárnap,
9 óra, Șelariilor utca

Teréziánium-templom (Mária látogatása Erzsébetnél) – minden vasárnap, 10 óra, Gladiolilor utca
Szent Erzsébet-templom (Árpád-házi Szent Erzsébet-kápolna)
minden vasárnap, 11,30 óra, Lázáret negyed

Vízakna – református templom minden vasárnap,
10 óra római katolikus templom
minden vasárnap, 8,30 óra

Bürkös – református templom
minden második vasárnap, 10 óra

Szentágota – református templom
minden vasárnap, 10 óra

római katolikus templom
minden vasárnap, 10 óra

Oltszakadát – magyar evangélikus templom – minden vasárnap, 10 óra

Kiskapus – magyar evangélikus templom
minden vasárnap, 10 óra
római katolikus templom –
minden vasárnap, 10 óra

Bólya – római katolikus templom minden
második vasárnap, 9 óra

Oláhújfalú – református templom
minden második vasárnap, 10 óra

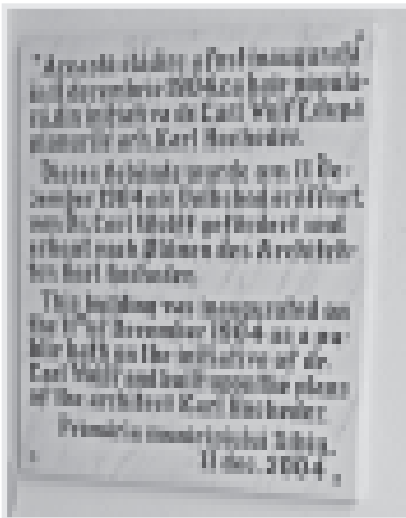
Mihályfalva – református templom
minden vasárnap, 10 óra

A katolikus templomokban hétköznap is tartanak miséket.

Nagyszeben fürdőhelyei

Bolyai János egyszer meglátogatta a nagyszebeni gőzfürdőt/1860-ban bekövetkezett halála előtt/, tanácsolja is Gergely öccsének, hogy ő is éljen ennek gyógyhatásával. „...úgy legjobbnak gondolom, ha csakugyan jobb reményem ellen még nem múlt volna el a baj, hogy menj bé Szebenbe néhányszor, meddig jó hatását s szükségét megérzed, a gőzfürdőbe/ tán Josephstadtnak nevezik azon városrészt, hol ez van, mindjárt a kaszárnyával szembe/ vendéglő szöglettől betérő utcába: de tán elneveted Magad, hogy én magyarázom Neked az ott járást, melyet Te kételyen kívül sokkal jobban tudsz/: bár volna itt is, de beszélék Reich Károllyal, harábrhatom, hogy állítson egyet, mint Kolozsvárt is létezik: én Szebenben csak egyszer mehetek belé, más feredőkkel eltelve az idő: s csakhamar kiomolván az izzadság/ de az elsikamosodásra roppant kell ügyölni, s tehát a karfáknál meg is fogódzni...!”

Bolyai Gergely, Bolyai János féltestvéreinek 1861 februárjában kelt levele, amelyben Dósa Eleknek említést tesz a nagyszebeni gőzfürdőről: „...a rheumaticumnak jó lenne a Szebeni gőzfürdő.”

A NEPTUN közfürdő.

Fénykép: Keresztes Kálmán

Az 1904-ben megnyílt Karl Hocheder által tervezett közfürdőt 2021-ben, felújított állapotban átadták a nagyközönségnek. A müncheni közfürdő helyén működött a Bolyai János által leirt deszkázott gőzfürdő a 19. század közepén.

Schreier Mülle pusztulófélben levő strand az Arany Völgyben /Valea Aurie, Goldtal/. Háttérben a közben már lebontott malom épülete. Tribuna.ro fényképe.

A strand medencéjének jéghideg vízében fürödtek öregek és fiatalok. A belépő 1 lej volt egész napra. Az öltöző kabinok fából készültek, kívülről minden évben lemeszelték fertőtlenítés gyanánt.

A zöldre festett, fából tákoltt öltöző kabinok a medence két oldalát határolták. A strandolók közé békák is betévedtek de senki sem zavartatta magát emiatt. Természetesen hiányzott az uszómester és az egészségügyi személyzet.

A Cibin patak vízhozamát a város elején, az 1910 körül épült gáttal szabályozták: egyik oka az áradás elkerülése a városban, a másik pedig egy külön csatorna létesítése a Cibinnel párhuzamosan, amelyben a nagy esésű víz a város malmait meghajtotta meg a városi strandot ellátta vízzel. A malomárok a Malom ucába érve két malmot hajtott meg, majd a Nagypatak /Valea Mare/ utcába érve a város külső erődítményrendszerét védte a Lőportoronnytól a Fegyverkovácsok Tornyaig, utána visszavezették a Cibinbe.

Fénykép: Keresztes Kálmán

Az Acqua Fun Szabadtéri Strand Nagyszebenben, háttérben az ugrótorony és a nedves csúzda. Az ugrótoronynak 3 méteres, 5 méteres illetve 10 méteres platformja volt/Robert Phleps tervei alapján készült az 1920-as években/, napjainkban a 10 méteres platformot lebontották. Az 1970-es évek műugró sportolói, Ghita Banu és Ioan Ganea nagyszámú közönség előtt szaltóztak a 10 méteres platformról. A 100 méter hosszú medence 1,80 méter mélységtől menedékesen 4 méter mélységig ért az ugrótorony alatt. Gyorsúszó versenyeket is szerveztek a jéghideg vízben, akkoriban ez nem jelentett akadályt.

Robert Phleps ugrótorony a nagyszebeni szabadtéri úszóudában. Az ugró platformok szintjei 3 méter, 5 méter és 10 méter magasságban voltak. A 10 méteres platformot közben lebontották. Wikimapia.org.

Az OLIMPIA fedett úszómedence, a mindent igényt kielégítő sportlétesítmény, a járványügyi intézkedések miatt egyelőre bezárt.

**Wantuch János,
Keresztes Kálmán**

Várakozás

Az Úr születésének 2020-dik évének elején szembesültünk a COVID19 nevű vírussal, ahol, a 19 a 2019-es évre való utalás. Akkor úgy próbáltuk a lelki életben megélni a tavaszi karanténi időt, leállást, hogy az egy tisztulási folyamat, húsvét közeledtével amúgy is jól teszi az ember, ha komolyabban veszi a böjtöt. Másfajta böjt volt, aztán az ünnepeinket is másként éltük meg. Most 2021-et írunk, és karácsonyra, Jézus születésére készülünk. Készülünk, várakozunk, vágyakozunk, oltakozunk, sürgölődünk-forgolódunk, vásárolunk, ünneplünk. Bár messze még a szenteste, de már megnyíltak a karácsonyi vásárok, sok főtéren már állnak a karácsonyfák. Azt érezzük/tapasztaljuk, hogy már nincs mire/kire várni. Mégis azt kell mondanunk, hogy a várakozásunk még mindig nem teljes.

Pilinszky írja: „Advent a várakozás megszentelése. Rokona annak a gyönyörű gondolatnak, hogy meg kell tanulnunk vágyakozni az után, ami a miénk. Gyermekkorunkban éltünk így. Vágyakoztunk arra, ami biztosan megjött. Télen az első hóesésre. És várakozásunk ettől semmivel sem volt kisebb, erőtlenebb.”

Meg kell tanulnunk vágyakozni az után, ami a miénk.

Az emberek egymáshoz fűződő kapcsolatrendszerének legnélkülözhetlenebb eleme a várás, a várni tudás élménye. Ezt a természetes, ösztönös erővel feltörő vágyunkat kívánja felemelni és megszentelni az adventi időszak.

Mit jelent várni keresztény módra? nemrégiben elhunyt Barlay Ödön Szabolcs ciszterci szerzetes, paptanárr, ugyanakkor irodalom- és egyháztörténész írja a „Kinek Krisztus? Miért vagyok keresztény?” c. művében, hogy minden igazi várás két pólusú élmény. Valamit, valakit várni annyit jelent, hogy megindulok feléje. Jelen esetben: én megyek Jézus felé, sőt sietek eléje. De még a profán, hétköznapi várásnál is tudjuk, hogy a másik is vár engem, ő is akar találkozni velem. A karácsony előtti liturgia világosan értésünkre adja, sőt érzékelteti, hogy miközben mi megindulunk a Megváltó felé, Ő is jön felénk. Nem véletlenül nevezzük az Adventet **Úrjövethetnek!**

A művészek, költők, drámaírók a legkülönbözőbb módon tudják fokozni a várásban rejlő élményt. Kiderül, hogy várni legtöbbször nagyobb lelki mozgást, emóciót vált ki bennünk, mint a célbajutás, a találkozás! A két pólusú élmény magasztos feladattá válik. Ha ugyanis igazán szeretek valakit, és ő is engem, akkor képesek vagyunk nagy feladatokat magunk elé tűzni. Ez nemcsak az Ezeregy éjszakájában történik meg, ezt a Kisherceggel együtt minden várakozó saját maga is tapasztalhatja önmagában. Amikor a Kisherceg megtudta a rókától, hogy kapcsolatot teremteni valakivel annyi, mint „megszelídíteni”, akkor sajátította el azt a bizonyos művészetet: a várás művészetét. Szerinte jobb, ha mindig ugyanabban az időben találkozunk, amiben előre megállapodtak. „Ha például délután négykor érkezel majd, én már háromkor elkezdek örülni... De ha csak úgy, akármikor jössz, sohasem fogom tudni, hány órára öltöztessem díszbe a szívemet. Szükség van bizonyos szertartásokra is... „Miért? Ezt is megtudjuk: **Bíró Nándor Alfonz, róm.kat.plebános, Teréziánium**

Ettől lesz egyik nap más, mint a másik, az egyik óra különböző a másiktól”. A kapcsolatteremtés tehát képes „megszelídíteni” = barátokká tenni minket. Akit igazán, nagyon várunk, barátunkká válik, mi meg öneki. Ez pedig óhatatlanul azzal jár, hogy „egyetlenné” válik számunkra a világon. Minél több időt pazarlunk valakire, annál fontosabbá válik számunkra, vagyis egyetlené! Sajnos az emberek elfelejtették ezt az igazságot, üzeni mindannyiunknak Antoine de Saint-Exupery a rókán keresztül. Az itt elhangzott filozófia legmélyén ott csillog az **Advent** harmatcseppje, a várás misztikája, sőt az Úrjövethet teológiája is! Vagyis ünneplőbe kell öltöztetni lelkünket, ha méltón akarjuk várni a felénk közeledő Jézust, és ha igazán el akarunk indulni feléje, az Egyetlenhez!

Ugyancsak Barlay Szabolcs írja, észre kell vennünk, hogy Adventben egészen speciális várakozással találjuk szembe magunkat. Itt ugyanis élő modellekkel találkozunk. A liturgia mást sem tesz, mint ezekre az élő személyekre, „főszereplőkre” mutat rá, velük hoz kapcsolatba, beszélgeti őket, találkozásra hív minket velük. Akarva, nem akarva szembesülni kell a prófétákkal, a Keresztelő Jánosokkal, a megfélemlített katonákkal, kereskedőkkel, írástudókkal, nyilvános bűnösökkel, vámosokkal... És ahogy közeledünk Karácsony ünnepéhez, úgy kerülünk egyre szorosabb kapcsolatba Máriával, Józseffel, ezzel a két istenes vándorral.

Ebből az következik, hogy akkor lesz „klasszikus”, vagyis krisztusi, az eredetit megközelítő Adventem, ha ezekkel a „modellekkel” személyes kapcsolatot teremtek. Ezt megtehetem az adventi gyakorlatok segítségével is (Rorate, adventi koszorú, jászolkészítés, „szállást keres a Szent Család”, aszkézis, bűnbánat, ajándékkészítés stb.). Ugyanakkor óriási „mozgolódás”, vágyakozás, készülődés észlelhető az Isten oldaláról is. Az Incarnatio, a megtestesülés az Isten legirgalmasabb, legmegrázóbb közeledése felénk. Azért, mert megérkezésekor nem isteni fenségének félelmet keltő eszköztárát használja fel, hanem minden elképzelést felülmúlóan családi környezetben jön, gyermekként közeledik felénk. De még ezt is úgy, hogy kirekesztett vándort lássunk benne. „Nincsen, aki befogadja... Őt, ki égnek s földnek ura”. A liturgia heteken keresztül nem tesz mást, mint mai hasonlattal élve „képernyőn” közvetíti a betlehemi út eseményeit, és végül a szálláskeresést, az istállóbarlangot, hogy ezáltal élménnyé formálódjék bennünk az Úrjövethet egész drámája. Így mutatja be talán egy izaiási mondat reflexiójaként még a szamarat is, hogy ezzel is enyhítse „a Boldogságos Kismama” szorongását. Felülteti tehát a szamarat hátára, majd beviszi a barlangba is, hogy valamilyen formában, ilyen módon is kimutassa együttérzését...

Mikor valósítom meg a Krisztus-követés adventi feladatát? Egyrészt akkor, amikor a találkozás biztos tudatában várom Jézust, a gyermekek türelmetlen kíváncsiságával számolom a napokat, másrészt örömet ajándék készíttéssel és átadással szeretném kimutatni. És mi más lenne ez, mint a megtért, tiszta szív! Ennek örül legjobban az Úr; a Szűz Anya is csak ekkor fogja átadni legnagyobb kincsét, Jézusát.

Ez az **Adventnek, az Úrjövethetnek** lényege. Ez a záloga annak, hogy ne csupán érzelmeinket tegyük a karácsonyfa alá, hanem életünket adjuk oda Jézusnak.

BARDI AUTO Autóalkatrészek

Kapcsolat: 0269.233.299 (Fix)
0749.140.544 (Mobil)
0749.140.543 (Mobil)

HÍD - SZEBENI MAGYAR EGYESÜLET
MAGYAR KULTURÁLIS KÖZPONT
ASOCIAȚIA MAGHIARĂ DIN SIBIU HÍD
CENTRUL CULTURAL MAGHIAR

A K & M német és angol nyelv oktatására szakosodott cég
dr. Boitor Kinga (német nyelv) egyetemi tanár és
dr. Erzse Melinda (angol nyelv) egyetemi tanár
vezetése alatt nyelvtanulási kurzusokat szervez
haladóknak és kezdőknek egyaránt a Sörház utca
2. szám, illetve a Mészáros utca 11. szám székhelyen.
Kompetenciaszintek **A1, A2, B1 és B2**,
illetve felkészítés
Sprachdiplom DSD, Goethe, ÖSD,
Test DaF, DSH szintekre.
Érdeklődni lehet:
telefon: 0746301837, 0723322989,
németnyelv-kurzus;
telefon: 0745439981 angolnyelv-kurzus
e-mail: germana@k-m.ro
vagy **engleza@k-m.ro**

**NAGYSZEBENI POLGÁRI MAGYAR
MŰVELŐDÉSI EGYESÜLET**
**ASOCIAȚIA CETĂȚENEASCĂ DE
CULTURĂ MAGHIARĂ SIBIU**
**BÜRGERLICHER UNGARISCHER
KULTURVERBAND HERMANNSTADT**

A 2021–2022-es tanévben az Octavian Goga főgimnáziumban nem
indult V. osztály a magyar tagozaton. Jelentkezőket várunk a város

központjában levő szép,
jó nevű iskola magyar
tagozatának I–IV., illetve
VI–VIII. osztályába.
A 2020-ban a XII. osztály magyar tagozatának természetismereti
profilon végzett diákjai
sikeresen érettségiztek
2020-ban. A 2020–2021-
es tanévben a kolozsvári,
marosvásárhelyi és nagyszebeni egyetemeken fognak tanulni.
Cím: Nagyszeben,
Mitropoliei utca 34.
szám.

550070 SIBIU - str. Vancei 1B; tel./fax: +40 745 325070;
e-mail: office@grafiksibiu.ro; web: www.grafiksibiu.ro

Piața Mare nr. 11, Iroda telefonszám: 0733726877
E-mail-cím: szeben.rmdsz@gmail.com
www.szebenrmdsz.ro

Iroda nyitvatartás: Kedd 14-17, Szerda 14-17, Csütörtök 14-17
Kapcsolattartó személy: Réthy Magdolna-Brigitta (kabinetvezető)

NAGY-
KÜKÜLLŐ
közéleti havilap

*Olvassa
a Medgyesen megjelenő
Nagy-Küküllő közéleti és
kulturális havilapot!*

Repüljön magasan Nagyszebenből!
Bukarest és Temesvár után Nagyszeben Románia harmadik legnagyobb
reptere, ahonnan Európa összes nagy városába repülhet.
Részletek a Nagyszeben Nemzetközi reptér oldalán.

R. A. AEROPORTUL INTERNAȚIONAL SIBIU
Șos. Alba-Iulia Nr. 73, 550052 Sibiu, ROMÂNIA

Telefon: 0269 253 135, 0269 253 984
Fax: 0269 253 131

A székházuk a nyíllal megjelölt épületben van.
A főnök Bajka Loránt.

iTask
SERVICE CALCULATORĂ – SIBIU

Műszaki szerkesztés és kiadás:
CORVIN KIADÓ Kft., Déva
Készült a dévai
GRAPHO TIPEX nyomdában

**NAGYSZEBEN
ÉS VIDÉKE**

Szerkesztőség:
Horváth Csaba – Kiskapus
Ferencz Tünde – Vízakna
Orth István – Nagyszeben
Ráduly János – Nagyszeben,
adatkezelés

Szerkesztőség címe:
550163 SIBIU
Nagyszebeni Magyar Ház
P-ța Mare, nr. 11.
www.nagyszeben-1902.ro

Kapcsolat:
Keresztes Kálmán
ker.sib.ro@gmail.com
Tel.: 0040.745.678.563